

1234567

אוצר החכמות

אוצר החכמות

❁ חודש אב ❁

אוצר החכמות

רבי יחיאל מעכיל מסאמאטאר זיע"א

1234567

א' מנחם אב תק"צ

ענפי' אמרי כולוהו שני דרבה בר רב הונא לא אקיים זרעא לרבה בר רב נחמן. הנה לא נתקיים דיבורו רק בחיים חיותו בעוה"ז. וכן שמענו כמה ענינים כאלו מהצדיקים מתלמידי רבינו הבעש"ט זי"ע והאיש ההוא היה דר בכפר א' (הנודע לנו) במדינת אונגארן וכאשר קרא רבינו הקדוש את הפיתקא הכיר בו בהאיש מהותו ומה מעשהו כנודע (וכמו שהביא זה בס' אגרא דפרקא עיי"ש) ואמר, בקראו הפיתקא, הנהו ת"ח וירא ד' אך חסר לו מקוה טהרה לטבול. והשיב המביא הקוויט"ל (אשר הי' בידעו ומכירו) כי אנוס הוא לאשר כבר חפר ויגע ולא מצא מים שם בהכפר להיות מקוה כראוי. והשיב רבינו ברוח קדשו (אם כי מעולם לא הי' בכפר הלז, וגם לא במדינה זאת), יחפור שם במקום וצד הלז סמוך להר ובקעה הלז וימצא מים ומקוה כראוי (אם כי לא נודע שם מקודם בדרך הטבע להיות שם באר מים) ובבוא השליח לביתו וסיפר לו זאת, וקיים הת"ח תיכף ומיד וחפר ומצא שם מים והי' לו המקוה הזאת

שמעתי מר' יצחק הכהן הארמשייין מטארנא (ולפנים מעיר ליסקא באונגארן) שהוא נכד ר' מעכיל סאטמעטארער [גם אמר לי שר' מעכיל נסע להחזרה מלובלין] שלר' מעכיל הי' שני חתנים לוקחי בנותיו, א', ר' פנחס מכפר סאמאטער. ב', ר' לייב מכפר טרינער, (הוא כפר סמוך לסאמאטאר) [ור' יצחק הארמשייין הוא נכד ר' לייב מטרינער]. פעם אחת נסעו על חג שבועות שני חתניו של ר' מעכיל (ר' פנחס מסאמאטאר ור' לייב מטרינער) להק' מצאנו זי"ע על חג השבועות, ור' מעכיל שהיה זקן לא נסע מחמת חולשתו, וכשבאו אמר להם הד"ח שאתם באתם כאן לקבל את התורה והתורה הנחתם בביתכם (שר' מעכיל סאמאטארער שהוא בבחינת ספר תורה נשאר בביתו).

מגילת יוחסין

בב"מ (דף ק"ח ע"א) אתה רבה בר רב הונא אשכחי דקייץ אמר מאן קייצי תקיין

למבול, ואחרי כמה שנים פתאום יבשו המים ¹²³⁴⁵⁶⁷ ונודע אח"כ כי נסתלק רבינו הקדוש מלובלין זי"ע, ומאז יבשו המים שם, והנה קי"ל בדחו"ל כי מדה טובה מרובה ממדת פורענות. ואם במדה טובה לא נתקיים דברי רבינו רק כל ימי שני חייו מכ"ש במדת וכו' ע"כ לא נתקיים דיבורו של רבה בר רב הונא רק כל ימי חייו כנו' מהגמ'.

¹²³⁴⁵⁶⁷ דברי תורה (מונקאטש) מהדו"ג אות כה

בספר פאר וכבוד כתב קצת באופן אחר (שהה"צ ר' מעכיל סאמאטארער) שלח פ"א קוויטל להה"ק ר' מאיר מסטאבניץ, ודרכו של הה"צ ר' מאיר הנ"ל הי' כי הי' לו פנקס אשר בתוכו כתבו שמות האנשים אשר באו אצלו בבקשתם, וכאשר קרא שמות האנשים מי אשר אורו עיניו נגדו, שלח אחר האיש הלז ודיבר והשתעשע עמו וכעצמו אמר לו, את מבוקשו והבטיח אותו על ככה, וכן ¹²³⁴⁵⁶⁷

נתקיים, אמר להגבאי, הנני רואה פה שם ר' מיכל, הלא איש הלז הוא בעל מדרגה, ותצוה לו בשמי כי רק מקוה נחסר לו (כי בכפר סאמאטאר לא היה עוד מקוה) אמר השליח הנ"ל (אשר הביא הקוויטל מהה"צ ר' מיכל) כי א"א להשיג מים בכפר הנ"ל וכבר נלאו למצא מים ורכים ספרו כי הה"ק מהר"ם הנ"ל אמר להשליח אמור לר' מיכל, כי בתוך בית הדוהר שלו (אשר הי' בנוי במקום גבוה) נגר קורה השביעית יחפור מים ושם ימצא מקוה כשרה, כאשר בא לביתו (השליח הנ"ל) ואמר זאת להה"צ ר' מיכל, וכמעט קט כי התחיל שמה מצא מקור מים חיים מקוה כשרה, ובעת שנסתלק הה"צ ר' מעכיל זל"ה אזי נתייבש המעיין ונתבטלה המקוה ממקום הלז אולם שאלתי מנכדי ר' מעכיל זל"ה ולא ידעו שום דבר אודות המקוה הנ"ל, האם הי' שמה מקוה, רק זאת ידעו, כי הה"ק ר' מאיר מסטאבניץ אמר על ר' מעכיל הנ"ל את אשר כתבתי לעיל.

אוצר החכמה

רבי מאיר הגדול מפרעמישלאן זי"ע"א

כ"ב אב תקמ"א

רבינו נולד בשנת תע"א לאביו רבי יעקב איש תם מפרעמישלאן (עדות המגיד הק' מזלאטשוב שמבית שני לא פסקה רוח הקודש משלשלת קדושה זו) בן אחר בן עד רבי יעקב מירוויש מקורביל בעל השו"ת "תשובות מן השמים". בנעוריו עסק במסחר ובתיווך, והגויים קראו לו מאיקו ספאוועדליווי (הנאמן).

היה מתלמידיו הראשונים של הבעש"ט עוד קודם התגלותו והיה נקרא תלמיד חבר, ואף היה לו לעזר להכרית את כת ש"צ, היה בידידות עם רבי יצחק מדרהאביטש, ורבי שבתי מראשקוב.
מעט מדברי תורתו נדפס בספרו של נכדו הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן 'דברי מאיר', וכמו"כ נדפס לאחרונה קצת מכי"ק בספר 'פנים מאירים'.
מנו"כ בפרעמישלאן.

[1234507]

מהרה"ק רבי יהודה צבי מסטרטין ז"ל, כי היה בכוחו להוריד שרי מעלה.

מליצי אש

[1234507]

בנעוריו עסק במסחר ובתיווך, אף הגויים, בידעם ישרותו, אהבו להתעסק רק איתו וקראו לו 'מאירקו ספראוועדליווי' (מאיר הנאמן), לימים אמר רבי מאיר בעוסקי במסחר סימן הוא שאיני שלם בבטחוני בה' הזן ומפרנס לכל, עזב את המסחר והתיישב באהללה של תורה, וחי בדתקות רבה, פעם הגיע גוי לשוק וחיפש את מאירקו ספראוועדליווי בכדי למכור לו כוורת דבש שבידו, סוחרים רבים רצו לקנותה אבל הוא התעקש למכרה רק לרבי מאיר, כל היום חיפש אחריו והיות שלא מצאו נסע חזרה לביתו עם הכוורת בידו, אשתו יעצה לו שלמחרת יסע מיד לביתו כי אולי חולה הוא, למחרת נסע הגוי ישר לביתו של רבי מאיר, והיות שישב בבית המדרש, הלכה הרבנית לבשר לו שמן השמים הזמינו לו פרנסה טובה עד לבית, ענה לה שיבא בגומרו את השיעור, בהגיעו הביתה ושאל מה מחיר הכוורת ענה לו הגוי שסומך עליו וכמה שיתן יהיה מקובל בעיניו, רבי מאיר נקב סכום גבוה, אך לא היה בידו אפילו פרוטה אחת, שכנה לוותה להם את הסכום וקנו את הכוורת, כשהלכה הרבנית להוציא דבש, חשכו עיניה בראותה שאין בכוורת יותר משכבה דקה של דבש, ומתחתיו עץ, פרצה בבכי מאין תשלם את החוב, הרגיע

מוזהר"ר מאיר הגדול מפרעמישלאן ז"ל, איש אלקים, קדוש נורא, בקי בנגלה ובנסתר, בהרה"ק רבי יעקב, בהרה"ק רבי דוד, בהרה"ק רבי משה השרף ז"ל ולמעלב"ק גאוני וצדיקי ארץ, כולם בעלי גילוי אלי' ז"ל עד רבינו הר"י מקורביל בעל הסמ"ק ושו"ת מן השמים, מגזע הלל הזקן, מגזע שפטי' בן דהמע"ה חי וקיים.

מליצי אש

[1234507]

הרה"ק רבי מאיר ז"ל היה חבר נאמן לרבינו הבעש"ט ז"ל, ולהרה"ק רבי יצחק מדרהאביטש ז"ל והרה"ק רבי משה פאסמאק ז"ל, הם עקרו מן העולם כת הכופרים הפרענקיסטען בלבוב, הרה"ק רבי מאיר זכה לתלמידים גדולים גאונים וקדושים הסתופפו בצל קדשו, ובין תלמידיו היו הרה"ק איש אלקים רבי שבתי מראשקוב בעל סידור ר' שבתי, וכתב לי נכדו הרה"צ רבי ראובן מנחם לייפער שליט"א מאונגבאר, שמקובל אצל צדיקי קשישאי כי בכל מקום שמובא בסידור רבי שבתי ז"ל סתם 'מורי' כוונתו על הרה"ק רבי מאיר הגדול מפרעמישלאן ז"ל, [וכן בין תלמידיו] הרה"ק רבי מענדלי מפרימישלאן, והרה"ק רבי פייבוש מבלאשיוועץ ז"ל.

מליצי אש

ראה גודל כח הרה"ק רבי מאיר ז"ל, עד שכתב עליו בספר דגל מחנה יהודה

[123456789]

אותה רבי מאיר נמכור את הבית ונוכל לשלם את החוב, כאשר בדק שוב בכוורת מצא שמתחת לעץ ישנם מטבעות רבות של זהב, ואמר אין ליהנות ממעשה ניסים, ופיזר נתן לאביונים, לאחר כמה ימים חזר הגוי ושוב רצה למכור דבר מה, שאלה אותו הרבנית מאין קנה את הכוורת, סיפר לה הגוי שהיה ביער וראה דבורים יוצאים מגזע עץ, קטע את העץ ומצא את הכוורת, רבי מאיר'ל מפרעמישלאן נכדו של רבינו בספרו את הסיפור סיים ואמר: המטבעות הללו צברו שרים גדולים עבור רבינו בזכות גודל מדת הבטחון שלו.

ימי זכרון אב

[123456789]

שמעתי מדורי הגה"צ מדעמבניק זצ"ל בתחילת המלחמה כשנמלט היה בפרעמישלאן, ושאל על מקום מנוחתו של הרה"ק רבי מאיר הגדול זי"ע, ואמרו לו שהוא נטמן בבית"ח הישן, ופנה לשם וראה שגדל שם קוצים וכיסו את כל המצבות לבד מהמציבה של הרה"ק רבי מאיר הגדול זי"ע, ועוד צדיק אחד, וסיפרו לו הגויים שם, שהם החריבו כל המציבות שם ולקחוהו להצטרפויותיהם, וכשהגיעו למצבת הרה"ק רבי מאיר הגדול זי"ע, אזי הכומר שהוא הנהיג כל זאת, נחלה בשטף דם במח, סטרוק ל"ע, והבין שהגיע לו על חילול המצבות, וקיבל ע"ע שלא לנגוע בהמצבות שנשארו, וקיבל על עצמו לגדור המקום, וקיבלו על עצמם שיש רשות ליהודים להגיע לשם להתפלל בלא קבלת רשות מהם, ואף לדרך על שדות התבואה שמסביב.

שיחתן של עבדי אבות

כשהתחיל להאיר אור קדושתו של הצדיק רבי מאיר הגדול זקנו של הצדיק

רבי מאיר מפרמישלאן, נודמן לו פעם להיות בעיר אחת, והזמינוהו שם לסעודת ברית מילה, הרב של העיר, שהיה ממתנגדי הבעש"ט, ישב בראש השולחן, ורבי מאיר ישב מן הצד, בסוף השולחן, וחסידיו סבבו אותו לשמוע בקול דברו, הדבר היה בראש חודש, ורבי מאיר אמר לחסידיו שיזמרו את מזמור היום 'ברכי נפשי' (תהלים ק"ד), חרה אפו של הרב על רבי מאיר שמתנהג בחסידות בדרך הבעש"ט, והתחיל לומר דברי תורה, שהיה בהם קינטור על רבי מאיר, אחר ברכת המזון נמלך הרב בדעתו שלא טוב עשה לקנטר את רבי מאיר, ורצה לפייסו, הלך וישב אצלו, ואמר לו רבי מאיר, העולם אומרים שידע ללמוד, ובכן יגיד נא דבר תורה, ובוה רצה לפייס את דעתו, נענה רבי מאיר ואמר, אנחנו נגיד מעניני דיומא, מהמזמור 'ברכי נפשי' שאמרנו עכשיו לכבוד ראש חודש, 'יצא אדם לפעלו ולעבודתו עדי ערב' (תהלים ק"ד כ"ג), אדם צריך קודם כל לתקן את פעולתו ועבודתו של עצמו, ואחר כך 'עדי ערב', יוכל לתקן גם את הערבות, שכל ישראל ערבים זה לזה, אבל כל זמן שלא תיקן האדם את עצמו, אינו יכול לתקן אחרים ולהדריכם בתורת ה', נכנסו הדברים ללב הרב, והפציר ברבי מאיר לסדר לו דרכי התשובה, ולהדריכו בעבודת ה' בדרך הבעש"ט, ורבי מאיר אמר לו שאין לו עצה אחרת אלא לנסוע להבעש"ט, מיד נסעו שניהם להבעש"ט, והרב נשאר דבוק להבעש"ט ונעשה חסיד מובהק שלו.

סיפורי חסידים מועדים

הרה"ק רבי מאיר הגדול מפרמישלאן זי"ע, כאשר ישב פעם עם תלמידיו בעת סעודה שלישית, הוציא לעניהם את צנצנת המן אשר הניח משה למשמרת, ואמר להם, ראו

בני, זהו הלחם אשר האכילנו ה' במדבר, ואם תעבדו את ה' כראוי, תזכו שיושפע לכם שפע מצנצנת המן הזה, ולא יחסר לכם כלום, אף שצנצנת המן נגנו מאתנו, אבל מעיני צדיקים הק', לא היה שום דבר מכוסה ומוסתר, כמו שדיו צדיקים אשר זכו להיטהר באפר הפרה שנגנו (עי' מדבר קדמות להחיד"א מערכת א' אות כ"ו), כי שום דבר לא היה טמון ומכוסה מנגד עיניהם.

עבודת עבודה ח"ב

דרכו של הרה"ק מוהר"מ הגדול מפרעמישלאן זצלה"ה היה, בעת שנולדו לו בניו הראשונים, נכנס לבית היולדת, והסתכל על הרך הנולד, ואמר לא לזה התכוונתי, (פי' שחישב להביא נשמה גדולה וגבוהה מזו) ותומ"י הלך הרך לעולמו ר"ל, וכן נשנה הדבר כמ"פ, וכשנולד בנו מוהר"א הגדול מפרעמישלאן זצלה"ה, בא לראות את הנולד כמנהגו, אבל אמו זוג' הצדיקת לא נתנה לו לראותו, כי ידעה דרכו מקדמת דנא, ולא ראה אותו עד שהיה בן ג' שנה, וכשראהו בפעם הראשונה, אמר עליו, על הרבה יותר טובים ויפים וויתרנו, הדבר יצא מפיו הקדוש, והילד נחלה אנושות. בתקופה זו בא אליו הבעש"ט זצלה"ה והוא לא היה בביתו, וכשנכנס לביתו, פתחה הרבנית ואמרה, ברוך הבא בעש"ט, שאל אותה הבעש"ט, וכי מי הגיד לך שאני הוא הבעש"ט, (כי היה עוד לפני התגלותו), ענתה הרבנית ואמר בזה"ל, בעלי מדבר עם אליהו זל"ט, ואינו מעלים ממני, ואתם רוצים להעלים ממני שאתם הבעש"ט, ואח"כ ביקשה ממנו הרבנית שיכרך את בנה החולה ושטחה לפניו את לבה הנשבר ממה שעולל לה בעלה, ניגש הבעש"ט למטת הילד, ולקחו על ברכיו הק', ושאלהו, מי אני, ענהו הילד אתם הוא רבי

יצחק לוריא, (וידוע שצדיקים אמרו שהבעש"ט היה נשמת האר"י הק' ולזה כיוון הילד), חבט הבעש"ט באצבעו על מח הילד, ואמר כן חיו תחיה, (ובל"ק זאלסט אזוי לעבין), ותיכף הבריא הילד, והוא היה אבי הני תרי אחים הקדושים המפורסמים בכל קצוי תבל מוהר"ר יצחק מקאליש זצלה"ה, והרה"ק מוהר"ר מאיר מפרעמישלאן זצלה"ה זיע"א.

שער האותיות

שמעתי מהברכת אברהם שהיה מספר זאת לקהל אנ"ש כמה וכמה פעמים, פעם היה הר"ר מאיר הגדול מפרעמישלאן, באיזה בית הכנסת, ואיש אחד עשה לו בזיונות גדולים ולא השיב לו שום דבר, ורק כאשר חזר הרה"ק הר"ר מאיר לביתו קרא את הגבאי שלו ומילא לו חבילה גדולה של כל מיני ממתקים ומתנות שילך למסור אותם לאיש בבית הכנסת שעשה לו הבזיונות. ותמהו על כך החסידים ושאלו את רבם, בשלמא מה שהרבי לא ענה לו כלום היה בזה מעביר על מדותיו, אבל למה לשלוח לו מתנות ומעדנים כאילו עשה לו טובה גדולה, ענה להם הצדיק, כשיש קיטרוג על איזה יהודי בשמים, לפעמים גוזרים עליו להסתלק מן העולם, אבל באים מליצי היושר וממליצים עליו זכותים ואומרים שדי יהיה לו אם יחלה וזה יהיה במקום מיתה, ואח"כ באים עוד מליצי יושר ואומרים שגם זה יותר מדאי בשבילו, ודי אם יקבל בזיון גדול ובוה יקבל את ענשו הראוי לו, אם יקבל את הבזיון באהבה ולא יענה למבוזהו כלום, ואמר הר"ר מאיר לחסידיו, עכשיו בודאי תבינו, כי באם נחליתי, הגם שהייתי מתרפא אח"כ, אבל כמה יסורים ועגמת נפש היו עוברים עלי ועל אנשי ביתי ולהמקורבים, וגם כשאני יכריא הלא ישארו צלקות קשות ולא אתרפא לגמרי, ואיש זה

שעשה לי הבזיונות הלא הציל אותי שלא אסתלק מן העולם ושלא אחלה, וכמה שכר מגיע לו, ולכן שלחתי מתנות ומעדרנים האלו. וסיים הר"ר מאיר ואמר: לפעמים רואים הוריו או רבותיו בעולם הבא, שלבנם או תלמידם בעוה"ז תלוי קיטרוג גדול, והם מתפללים עליו מאוד שיפטר רק בבזיון ויוטב לו, ואז אם יש לו שכל הוא מקבל את הבזיון באהבה והכל על מקומו יבוא בשלום, והוא פטר עצמו עם הבזיון ויוטב לו, אבל אם אינו מקבלו באהבה וגם עונה למבוהו דברים, הרי הוא שם את תפילות הוריו ורבותיו לצחוק ותפילתם היתה בחינם.

יהי אור

כתב לי הרה"צ"ר מנחם לייפער שליט"א מאונגבאר שהעיד לו הרה"גה"צ רבי ישכר דוב ז"ל אב"ד בעל, שהרה"ק רבי מאיר הגדול השאיר אחריו בכתי"ק חיבורים גדולים ונוראים בשם 'אור תורתו של רבי מאיר' עה"ת בדרך פרד"ס ועל ש"ס חידושים נפלאים, ובאזהרה מקומן של שבחים ציין בסוף המאמר, ע"כ אמר לי מט"מ, ע"כ אמר לי מיכאל, ע"כ אמר לי גבריאל, ונכדיו הקדושים ניסו לסדר כתבי קדשו לדפוס ופתאום הבערה ללהב יצאה ונשרפו הכתבי קודש.

מליצי אש

בימי הבעש"ט וצלח"ה, נתוועדו יחדיו ה' צדיקי יסודי עולם, נגלים ונסתרים, לקרב את הגאולה השלימה, הלא המה, הבעש"ט הקדוש, והרה"ק רבי מאיר הגדול מפרימשלאן, והרה"ק רבי משה פסטיך אחי רבי מאיר הגדול שהיה צדיק נסתר, והרה"ק רבי שבתי מראשקוב (בעמח"ס עפ"י הארז"ל והבעש"ט), והרה"ק רבי צבי פאטיקער מצדיקים נסתרים, וכולם נקבצו בבית עזוב, אחורי עיירה קטנה, וכאשר הרגיש בזאת הס"מ, שע"י ה'

צדיקים אלו יבוא סופו המר, התחפש לאיש מאנשי העיר, והלך תיכף להודיע לשר העיר, שה' יהודים נתוועדו מחוץ לעיר בבית עזוב, למכם עצה לשרוף את העיירה כולה, וכשמוע זאת שר העיר, שלח מיד את המשטרה כדי לתופסם, אבל הצדיקים האלו הרגישו בזאת, ועשה כל אחד ואחד פעולה שייעשה רואה ואינו נראה, אך הצדיק רבי מאיר הגדול לא אוה להשתמש בשמות הקדושים, ולכן לא עשה שום פעולה, וכבוא המשטרה לא מצאו כי אם אותו יהודי, ולקחו אותו, ואסרו אותו יד לרגל ויד לרגל, והושיבו אותו על עגלתם, והובילוהו למאסר, אולם, על אם הדרך עלה בדעת הרה"ק רבי מאיר אם לא יזיק לו הענין הלו לעבודת השי"ת, וזכור, שאם לא יעזבו אותו עד למחרת בבוקר, לא יוכל ח"ו להניח תפילין, התיישב בדעתו, וירד מעל העגלה. (כך סיים הסב"ק את העובדא)

שער האותיות

בספר תפארת מרדכי הביא בשם הרה"ק הרבי ר' מרדכי מנאדכורנא זי"ע שהרבי ר' מאיר הגדול אמר פ"א שאלתי להמלאך מט"מ פשט כתוב אחד והשיב לי ולא נהניתי מדבריו, ושאלתי אח"כ למלאך שר התורה והשיב לי וידעתי ונהניתי מדבריו עכ"ל.

דברי מאיר החדש

כי גדול מרדכי בבית המלך ושמעו הולך בכל המדינות' (אסתר ט' ד'). כל יהודי מקבל עליו עול מלכות שמים בקראו הפסוק שמע ישראל, אבל ישנן מדרגות, יש לך אדם בקבלו עליו עול מלכות שמים מעורר בזה כל אנשי ביתו, ויש גדול ממנו שמעורר אנשי עירו, ויש שמעורר כל אנשי מדינתו, אמנם הזוכה למדרגה הכי גדולה שיתאחד ויתכלל בקדושת